

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/112/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7918203663
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7918203663.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej a JUDr. Agnesy Hricovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú L. H. nar. XX.XX.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov dieťa matky G. H. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v X. na C. XX a L. H. nar. X.X.XXXX bývajúceho v Y. XX zastúpeného JUDr. Emíliou Bujňákovou Širotníkovou advokátkou so sídlom na Hviezdoslavovej 1018 v Trebišove v konaní o zvýšení výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 8.3.2019 č.k. 15P/143/2018-89 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil výživné od otca pre maloletú L. H. na sumu 100,- € mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc od 13.8.2018. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 13.8.2018 do 28.2.2019 vo výške 462,75 € povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 30,- € spolu s bežným výživným počnúc od právoplatnosti rozsudku pod následkami straty výhody splátok. Týmto zmenil právoplatný rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 23.9.2013 č.k. 15C/215/2013-30 v časti vyživovacej povinnosti otca na maloletú L. H.. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) CSP a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie, prípadne zmenil rozsudok a zvýšil výživné na 60,- € mesačne, počnúc dňom 13.8.2018. Namietal, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vykonané dôkazy vyhodnotil neobjektívne a jednostranne, zväčša v prospech matky dieťaťa. K dokazovaniu v časti týkajúcej sa výdavkov maloletej a výdavkov rodičov uviedol, že pri rozhodovaní o výške výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované možnosťami a schopnosťami rodičov. Matka v konaní vyčíslila výdavky maloletej ako sú poplatok za základnú umeleckú školu, poplatok za kurz tanca, poplatok za šaty a topánky na tanečný večierok. Všetko sú to výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, ak si to rodičia maloletého dieťaťa nemôžu dovoliť. Obaja rodičia majú príjem tesne nad hranicou minimálnej mzdy, matka maloletej má príjem 423,01 € a jeho príjem činí 450,67 €. Pri takýchto príjmoch rodičov si bohužiaľ dieťa nemôže dovoliť absolvovať žiadne nákladnejšie krúžky ani tanečné, pretože príjmy rodičov pokrývajú len naozaj bežné výdavky dieťaťa. Ak by súd pri vyhodnocovaní výdavkov maloletej na výdavky, ktoré nemožno s prihliadnutím na príjem rodičov považovať za bežné neprihliadal, tak by následne nebolo namieste zvýšiť výživné na trojnásobok doteraz uhrádzanej sumy výživného. Je nepochybné, že maloletá rastie a rastú aj jej náklady, avšak pri ustálení jej výdavkov je nevyhnutné

prihliadať na tie, ktoré sú naozaj nevyhnutné a taktiež na skutočnosť, že matka s maloletou bývajú za neštandardne nízke nájomné, takže aj výdavok spojený s bývaním dieťaťa je v tomto prípade minimálny. S prihliadnutím na tieto skutočnosti považuje postup súdu pri vyhodnotení odôvodnených potrieb dieťaťa prihliadajúc na príjem oboch rodičov za nesprávny. Súd nesprávne vyhodnotil matkou deklarované výdavky na mal. dieťa a vzal za preukázané všetky výdavky, ktoré matka vo svojom návrhu uviedla, avšak podľa jeho názoru sa súd s odôvodnenosťou týchto potrieb v priamej úmere k príjmom rodičov vysporiadal nesprávne. Pokiaľ ide o jeho schopnosti a možnosti, súd vychádzal z nesprávneho príjmu, nakoľko jeho príjem je vo výške 450,- €, stravné vo výške 207,- €, ktoré mu vypláca zamestnávateľ v prípade, že je vyslaný na výkon práce do Bratislavy, nemožno zarátať do príjmu, pretože toto stravné reálne minie na stravu a aj to v Bratislave nepostačuje, je to v priemere 6,90 € za deň (207,- €/30 dní), čo je na pracujúceho chlapa na stravu v Bratislave nepostačujúca suma. Z príjmu vo výške 450,67 € musí uhradiť nájom vo výške 250,- € mesačne, stravu, ktorú má počas pobytu doma, náklady na lieky, kozmetiku a podobne. Taktiež sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťou, že v prípade, ak je zaradený na výkon práce v Trebišove, tak má stravné vo výške 3,60 € a príjem stále len 450,- € a všetko stravné nad rámec 3,60 € si hradí úplne sám. Zhrnúc uvedené, a to výšku výdavkov maloletej L., takmer rovnaký príjem otca a matky a obrovské rozdiely vo výdavkoch na bývanie a stravu, považuje zvýšenie výživného na trojnásobok pre neho ako povinného rodiča za takmer likvidačné a hrozí mu trestné stíhanie v prípade, že by v niektorom mesiaci poklesol jeho príjem z dôvodu choroby alebo sa zvýšili výdavky spojené s cukrovkou.

3. Matka maloletej vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a navrhuje ho potvrdiť.

4. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o zvýšení výživného, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a úplne zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Úvahy súdu prvej inštancie týkajúce sa posúdenia zmien pomerov, ktoré nastali od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

8. V konaní na súde prvej inštancie boli preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie v merite veci, t.j. o zvýšení výživného, a to v rovnakom rozsahu vo vzťahu k zisťovaniu pomerov otca, ako aj matky a mal. dieťaťa. Vzhľadom na to, že predmetom konania je zvýšenie výživného podľa § 78 Zákona o rodine bolo povinnosťou súdu vykonávať dokazovanie na zistenie zmien pomerov, ktoré nastali u dieťaťa, ako aj jeho rodičov, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v ich možnostiach a schopnostiach plniť si

vyživovaciu povinnosť a v potrebách dieťaťa, ktoré je nevyhnutné uspokojovať. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby dieťaťa, nie sú to len náklady na výživu vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy, ale aj hmotné potreby, ako aj šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku každého dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Napokon súdna prax ustálila, že zmenou pomerov dieťaťa je aj prestup z jednotlivých stupňov školského vzdelávania, ktorá skutočnosť sa spravidla zásadným spôsobom prejavuje v odôvodnených potrebách dieťaťa, na uspokojovaní ktorých sa majú podieľať obaja rodičia primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom, ako aj samotné plynutie doby, v dôsledku ktorej dochádza k nárastu odôvodnených potrieb detí v súvislosti s ich vekom a rastom, za ktorú považuje dobu približne 3 rokov.

9. Súd prvej inštancie sa zjavne uvedenými kritériami pre posúdenie zmien pomerov riadil, pričom jeho závery nie sú svojvoľné a neboli ani prijaté v omyle konajúceho súdu. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že k podstatným a trvalým zmenám pomerov odôvodňujúcim zvýšenie výživného pre mal. L. došlo jej nástupom na 2. stupeň základnej školy, v dôsledku čoho sa zvýšili predovšetkým jej odôvodnené potreby v súvislosti so zabezpečením školských potrieb, učebníc, stravy. K zmene pomerov došlo aj z dôvodu samotného veku mal. dieťaťa, pričom výživné bolo naposledy upravené v roku 2013 v čase, keď maloletá navštevovala 4. ročník základnej školy. Matkou prezentované výdavky v súvislosti so zabezpečením výživy mal. L. nevybočujú z rámca potrieb iných detí na rovnakom stupni školského vzdelávania, preto o ich výške nemal pochybnosti ani odvolací súd. Napokon došlo aj k zmene príjmov oboch rodičov, príjem matky je vo výške 423,01 € a príjem otca 658,13 € (otec v čase poslednej úpravy bol nezamestnaný). Nakoľko súdom určené výživné nepokrýva ani polovicu nákladov nevyhnutných pre zabezpečenie výživy mal. L., je nesporné, že podiel matky na výživnom pre maloletú je podstatne vyšší ako podiel otca, ktorá dopĺňa zdroj výživy maloletej na úroveň prospešnú pre jej všestranný vývoj, zabezpečuje jej osobnú starostlivosť primeranú veku a poskytuje jej aj bývanie. K odvolacej argumentácii otca, že súd prvej inštancie nesprávne vychádzal z jeho príjmu 651,13 €, pričom mal vychádzať z príjmu 450,67 € odvolací súd uvádza, že na účely zisťovania príjmu povinného sa prihliada na jeho celkové majetkové pomery a vychádza sa nielen z jeho dosahovaného zárobku (mzdy), ale aj z ďalších okolností týkajúcich sa pomerov povinného. Z uvedeného vyplýva, že pri výške výživného je potrebné prihliadnúť aj na plnenia poskytované zamestnávateľom otca, pretože cestovné náhrady tvoria podstatnú zložku jeho príjmu, z ktorých následne uspokojuje svoje životné potreby na rozdiel od zamestnancov, ktorí tieto náhrady nepoberajú a zo svojho príjmu musia uhrádzať všetky svoje životné náklady. Otcom vyčíslené mesačné náklady na bývanie v sume 250,- € predstavujú nadštandardné náklady a to s poukazom na možnosť zabezpečenia vhodnejšej formy ubytovania, keďže otec má výkon práce v Bratislave a Trebišove, a teda prevažnú časť pracovného týždňa trávi v Bratislave, prípadne v Trebišove. V priebehu konania na súde prvej inštancie otec dostatočne nevysvetlil z akého dôvodu má zabezpečené bývanie v Y., ak sídlo jeho zamestnávateľa je v Trebišove, prácu vykonáva v Trebišove prípadne v Bratislave. Otec by tak finančné prostriedky vynakladané na bývanie v Y. mohol efektívnejšie použiť na zabezpečenie primeraného bývania v Trebišove a nemal by výdavky v súvislosti s cestovným do Trebišova, na ktoré niekoľkokrát poukazoval. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k deťom nebolo ohrozené. Pokiaľ otec poukazoval na nižšie náklady matky v súvislosti s bývaním a stravovaním oproti jeho nákladom je potrebné uviesť, že ak by súd neprihliadal na nižšie náklady matky na bývanie a stravu, musel by určiť výživné v podstatne vyššom rozsahu, keďže pomerná časť týchto nákladov matky tvorí odôvodnené potreby dieťaťa, na ktorých sa majú podieľať obaja rodičia. Napokon odvolací súd poukazuje na správanie otca, ktorý si svoju vyživovaciu povinnosť v vzťahu k mal. dieťaťu neplnil po dobu 3 - 4 rokov, pričom mu vznikol dlh na výživnom vo výške 1.380,- €, s maloletým dieťaťom sa nestretáva, neobdarúva ho na sviatky, meniny, narodeniny, a teda otec ponechal starostlivosť o maloleté dieťa výlučne na matku bez akejkoľvek snahy jej pomôcť. Odvolací súd rovnako ako súd prvej

inštancie posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k totožnému právnomu záveru, že v konaní bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného v rozsahu ako určil súd prvej inštancie.

10. Pretože súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol o zvýšení výživného, správne určil počiatok plnenia takto zvýšenej vyživovacej povinnosti a ustálil aj dlh na výživnom, odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

11. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).